

Huvudman

Färgelanda kommun
Fargelanda.kommun@fargelanda.se

Ärendet

Tillsyn av Bruksskolan F-6 i Färgelanda kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 november 2022

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Färgelanda kommun att senast **måndag den 18 september 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Färgelanda kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Färgelanda kommun ska vidta följande åtgärder

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att varje elev som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet ges sådan studiehandledning utifrån elevens behov. (5 kap. 4§ skolförordningen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser elevers tillgång till särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2022:6115) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2022 genomfört en tillsyn av Bruksskolan F-6 i Färgelanda kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd, studiehundledning på modersmålet samt bedömning och betygssättning.

Tillsynen genomfördes genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 11-12 oktober 2022. Som en del av tillsynen granskades även dokumentation, bland annat åtgärdsprogram, betygskatalog och förteckning över undervisande personal på skolenheten.

Skolinspektionen har den 17 november 2022 beslutat att förelägga Färgelanda kommun att senast den 30 april 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande studiehundledning på modersmålet och särskilt stöd.

Färgelanda kommun har den 11 maj 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har genomfört en uppföljande intervju med rektorn och specialpedagog på Bruksskolan F-6 den 24 maj 2023.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Färgelanda kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Studiehundledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inskickad dokumentation från Färgelanda kommun beskriver huvudmannen att inga åtgärder vidtagits under vårterminens gång avseende studiehundledning på

modersmålet. Huvudmannen skriver i inskickad dokumentation att studiehandledning på modersmålet finns med i tjänsteplaneringen inför läsåret 2023/2024.

Rektorn och specialpedagog uppger i intervju att de elever som vid Skolinspektionens tillsyn hösten 2022 var i behov av studiehandledning fortfarande är i behov av studiehandledning på modersmålet. Det har inte tillkommit några nya elever med behov av studiehandledning på modersmålet, däremot har två elever som var i behov av studiehandledning på modersmålet i persiska flyttat och går inte längre kvar på skolan. Studiehandledning på arabiska ges fortfarande till de elever som är i behov av det. Specialpedagogen uppger att elever i behov av studiehandledning på modersmålet i tyska, dari och polska fortfarande inte ges det stödet. Rektorn uppger i intervju att från och med nästa termin kommer studiehandledare och lärare som är anställda inom kommunen att kunna arbeta med eleverna i behov av studiehandledning på dari och polska. Rektorn uppger att man inte har lyckats hitta personal inom kommunen för studiehandledning på tyska inför nästa termin. Man har inte annonserat efter studiehandledare i tyska.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att bristen kring studiehandledning på modersmålet kvarstår. Färgelanda kommun tillgodoser inte elevers behov av studiehandledning på modersmålet. Bedömningen grundar sig i att åtgärder för att avhjälpa tidigare konstaterad brist inte genomförts under vårterminen 2023. Det innebär att elever i behov av studiehandledning på modersmålet fortfarande inte ges det stödet. Inför höstterminen 2023 finns en planering för att studiehandledning på modersmålet i dari och polska ska ges de elever som behöver det stödet. Det finns inte en planering för hur elever i behov av studiehandledning på tyska ska ges det. Studiehandledning på modersmålet är en rättighet för en elev som behöver det. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet göra det möjligt för denne att nå de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ett eller flera ämnen även om eleven inte klarar att följa undervisningen fullt ut på svenska.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Färgelanda kommuns verksamhet vid Bruksskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Färgelanda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid tillsynen av Bruksskolan F-6 framkom att flera elever med upprättade åtgärdsprogram inte fick stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

I inskickad dokumentation beskriver huvudmannen att åtgärder för att säkerställa att elever med upprättade åtgärdsprogram ges stöd i enlighet med de stödinsatser som finns beskrivna i åtgärdsprogrammet har vidtagits genom att omfördelning av resurspedagoger gjorts. Huvudmannen beskriver även att nyanställning av en resurspedagog gjorts under vårterminen 2023.

I intervju uppger rektorn att speciallärartjänsten på Bruksskolan F-6 utökades efter årsskiftet 2022/2023. Specialläraren har enligt rektorn varit inriktad på att arbeta med de elever som har upprättade åtgärdsprogram. Speciallärartjänsten kommer att utökas från nuvarande 50 procent till 80 procent under höstterminen 2023. Under vårterminen 2022 har en elevassistent anställts, elevassistenten kommer inte att arbeta kvar under höstterminen 2023.

Rektorn och specialpedagog uppger i intervju att stöd i enlighet med de åtgärder som står beskrivna i elevers åtgärdsprogram ges till varje elev. Rektorn uppger att lärarna har ansvar för att se när åtgärderna i åtgärdsprogrammet ska följas upp men att det är i egenskap av rektor som det yttersta ansvaret ligger. Specialpedagog och rektorn uppger i intervju att det genomförts en utbildningsinsats kring stödprocessen och att en lathund utifrån stegen i processen delats ut till lärarna.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av beslutsfattare Ingrid Hesslén Brunius.

Utredaren Matilda Nordh har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Daniel Talje medverkat.